

ROGER JIMÉNEZ MONCLÚS, president de la Fundació Consell de la Informació de Catalunya,

CERTIFICA: Que en relació a l'expedient núm. 9/2019 els membres del Consell de la Informació de Catalunya en reunió plenària de data 9 d'abril de 2019 (CIC) van adoptar per unanimitat el següent acord, segons la documentació de l'expedient:

“Expedient núm. 9/2019

ASSUMPTE: Escrit de queixa de C.P. contra La Vanguardia per una possible vulneració del criteri 7 i Annex B del Codi Deontològic en relació a un reportatge sobre una empresa de cafè, en el qual no s'informa de que el viatge a Santo Domingo va ser patrocinat als periodistes que informen del tema.

ANTECEDENTS

El dia 4 de març de 2019 té entrada al Consell una queixa enviada per correu electrònic i que signa la senyora C.P.. Fa referència a un reportatge publicat a La Vanguardia el dia 26 de febrer de 2019 amb el títol “Cuando el café se produce con sabor dominicano” signat per Yaiza Sainz i amb fotografies de David Arbos. Aquest reportatge es pot trobar a: <https://www.lavanguardia.com/comer/sitios/20190226/46684806356/cuando-el-cafe-se-produce-con-sabor-dominicano.html>

La remetent de la queixa considera que els autors no informen als lectors que el viatge dels autors del reportatge havia estat pagat per l'empresa Cafe-Crem. Algunes persones d'aquesta mateixa empresa n'havien estat fonts informatives i, en conseqüència –argumenta- això feia que l'article sigui acrític, sense participació de veus que poguessin ser crítiques amb l'empresa. En conseqüència creu que l'esmentat treball periodístic pot vulnerar l'article 7 del Codi Deontològic.

Per donar suport a aquest plantejament l'autora de la queixa aporta un link a un altre peça, publicada en aquest cas en una web de viatges anomenada “7 caníbales” on queda força en evidència que es tractava d'un viatge al qual havien estat convidats un grup de periodistes: <https://www.7canibales.com/stories-roser/cafe-crem/>

AL.LEGACIONS

Un cop entrada la queixa des de la secretaria del CIC es va demanar a La Vanguardia que fes les al·legacions que considerés oportunes i ho va fer el seu sotsdirector en aquests termes:

“La periodista Yaiza Sainz va viatjar a Santo Domingo juntament amb un grup de periodistes de diversos mitjans de comunicació espanyols per fer un reportatge

sobre el projecte de recuperació d'una zona cafetera degradada d'aquest país que aquesta companyia catalana de cafè està portant a terme i que ha contribuït a millorar la situació econòmica de nombroses famílies de l'entorn. No es tractava d'un contingut publicitari sinó d'un reportatge sobre el projecte esmentat".

PONÈNCIA

En certa manera la resposta de La Vanguardia ve a confirmar la sospita de la remetent de la queixa, és a dir, que es tracta d'un viatge patrocinat per la pròpia empresa presumptament beneficiada per la publicació de reportatges o d'articles que en puguin parlar favorablement i, en definitiva, afavorir els seus interessos independentment del grau d'interès que el tema tractat pugui tenir.

L'article 7 del codi deontològic diu això:

07. Evitar el conflicte d'interessos

No es poden acceptar mai retribucions o gratificacions de tercers per promoure, orientar o publicar informacions i opinions. La recepció d'obsequis promocionals o commemoratius no pot ultrapassar el criteri estricte de la cortesia, segons els barems establerts per les organitzacions periodístiques. Tampoc no és admissible simultaniejar l'exercici del periodisme amb altres activitats remunerades que posin en perill els principis de veracitat i independència.

Cal rebutjar les fórmules de promoció o publicitat sota l'aparença deliberada d'informacions periodístiques. Com a norma general, els professionals de la informació han d'evitar qualsevol situació de conflicte d'interessos, ja sigui d'àmbit polític, comercial, econòmic, financer o familiar, que posi en qüestió la credibilitat i imparcialitat de la seva funció.

El contingut d'aquest principi és reblat i ampliat al document "Periodistes que fan publicitat: un conflicte d'interessos" que almenys en els seus apartats 1 i 8 fa consideracions que podrien ser aplicables al cas que ens ocupa:

1. Els mitjans de comunicació han de preservar, defensar i promoure la diferenciació entre publicitat i continguts periodístics.

Els continguts periodístics (d'entreteniment, informatius, etc.) poden tenir el format que es consideri més oportú, però mai no han de disfressar la presència de la publicitat.

La ciutadania té dret a poder distingir quan li arriba un missatge periodístic i quan es tracta d'un missatge publicitari per tal de fer-ne la valoració oportuna.

8. Els mitjans i els periodistes han de presentar la publicitat de manera que la ciutadania percebi amb claredat què n'és i què no. Més enllà d'allò que indica la legislació vigent, els periodistes no hem de permetre la publicació de suplementos, pàgines o insercions amb continguts ambigus dels quals la persona que n'és receptora no pot esbrinar què és publicitat. Resulta, per tant, insuficient parlar de monogràfic especial, espai especial, pàgines especials o informacions elaborades pel departament comercial, per exemple. En aquest sentit, com a professionals compromesos amb la veritat i el bon ús del llenguatge, els periodistes hem de donar missatges clars sobre què és i què no és publicitat en allò que fem arribar al públic.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD:

El Consell reconeix que el costum de pagar els viatges dels periodistes ha estat molt estès en temps anteriors i que per aquest motiu pot haver quedat en l'imaginari de la professió que aquesta és una pràctica èticament innòcua. Això explica, potser, que hagi estat assumida com a habitual per part de professionals que tenen en general bona predisposició al capteniment ètic. Però no hauria de consagrar-se per aquest motiu la seva justificació.

En conseqüència, el CIC considera que les condicions de preparació i de publicació del reportatge "*Quando el café se produce con sabor dominicano*" de La Vanguardia vulneren l'article 7 del Codi Deontològic."

I per que així consti s'estén la present certificació a Barcelona en data 6 de maig de 2019. Certifico.